

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio I. De Sponsalibus de futuro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

LIBER QUARTUS.
DECRETALIUM.

TITVLVS I.

DE SPONSALIBUS, & MATRIMONIIS.

SECTIO I.

De Sponsalibus de futuro.

§. I.

Quid sint sponsalia, & quâ formâ seu modo contrahantur.

Sponsalia (proprie loquendo) communiter à Jurisperitis definiuntur, quòd sint futurarum nuptiarum mentio & repromissio, ita ut promissio talis & repromissio non debeat merè interna esse, sed aliquo signo externo manifestari, cum sponsalia talia sint contractus inter homines, ad quos sola interior mens & intentio non sufficit.

Secundò non debeat esse simplex tantùm ex parte unius promissio, sed mutua sive reciproca, ex parte utriusque contrahentis; neque sufficiat ad sponsalia contrahenda propositum tantùm, aut alterius promissionem acceptam quidem esse, non tamen factam illi futuri etiam matrimonij repromissionem. Tertio

Compend. Pirhing.

debeat esse sufficienter deliberata, & scilicet deliberatione, quæ sufficit ad peccandum mortaliter (cum utique plus non requiratur ex parte deliberationis ad obligandum se homini, quàm requiratur ad obligandum se Dæmoni) non ficta, cum ficta promissio non sit seria promissio, neque talis habeat animum se obligandi.

Contrahuntur autem sponsalia per verba & signa quælibet, quibus secundùm communem modum loquendi, & usum patriæ, ac secundùm præsentis circumstantias exprimitur mutua promissio de Matrimonio contrahendo, ita ut si verba dubia sint, in foro quidem conscientiæ, standum sit intentioni contrahentium, juxta quam verba suam explanationem recipiunt, in foro tamen externo non statim intentioni contrahentium, quæ sæpius latet, sed communi & recepto verborum sensui, quem verba communiter ex usu patriæ ingerere solent.

N a n n

§. II

§. II.

Quinam sint habiles vel inhabiles ad sponsalia contrahenda.

Generatim loquendo ab ijs solis contrahi possunt sponsalia, inter quos aliquando (adveniente ætate) consistere potest licite & valide matrimonium, quibus enim non licet contrahere matrimonium, illi nec promittere possunt contrahendum olim inter se matrimonium, cum promissio rei illicitæ nulla sit. In specie verò sponsalia ab amentibus perpetuò & furiosis contrahi non possunt, cum nullus illorum sit deliberatus consensus. *c. Dilectus 24. h. 2.* nisi lucida intervalla habeant, & tempore talium intervallorum sponsalia contrahantur; quòd si tamen sensibus aliquibus tantum destituti sint aliqui, ita ut surdus v. g. tantum, vel tantum mutus, vel simul urdus & mutus sit aliquis & ex probabili setiam si simul cæcus sit, valida contrahere hic potest sponsalia, cum ad ea contrahenda non formalia & expressa verba requirantur, sed signa quæcunque exteriora sufficiant, quibus internus consensus exprimitur, uti colligunt communiter ex *c. Tua 25. h. 2. junct. Gloss. V. sine verbis.*

§. III.

Quomodo & quando obligent sponsalia, & an etiam obligent, si gravi metu extorta sint?

Obligant sponsalia sub culpa mortali ad matrimonium contrahendum, (tempore præfixo, vel si nullum præfi-

zum est, exigente altero, cum contractum fieri potest) etiam si clam, sine rebus & rebus contra facta sint, non minus, ac alij contractus in materia obligantes (& hinc lex civilis, deponens dans libertatem renuntiandi de vendendi alij, per S. S. Canones et correctæ) ita ut à Judice Ecclesiastico *c. ex litteris 10. h. 1.* etiam post Canoniam munitorem censuris compelli possit ad contrahendum matrimonium, quod non vult sponsalium fidem implere, sed gravia scandala, perpetua jurgia & coactis talibus nuptiis timerentur. *quisvis 17. h. 1.* non tantum in casu quo jurata fuerunt sponsalia, sed etiam in eo casu, quo nullo jramento firmata fuerunt, cum justis hoc exigat, & quamvis de matrimonio fixo non sit, quòd gravi metu extortum, ac clam contractum, nullum sit, de sponsalibus tamen hoc statutum non sit, & hinc sponsalia gravi etiam metu extorta valida sunt, donec à Judice Ecclesiastico rescindantur, cum ratio, quæ pro matrimonio indissolubili urget, non urgeat pro sponsalibus, quæ facile auctoritate Ecclesiastica dissolvi possunt.

§. IV.

An sponsalium contractus adhiberi possit pœna vel Arrha.

Arthæ in contractu sponsalium de Autoque jure intervenire possunt, ut talem arrham amittat, qui deire non vult, & sponsalia tamen suâ culpâ, implere non vult, ac injustè resiliens in duplum, vel etiam triplum &c. restituere teneatur de

§. V.

*Virum sponsalia clandestina jure
novo sint irrita, & quomodo tran-
seant in matrimonium?*

fuorum patrimonio, vel si utraque pars ar-
rhas dedit alteri, injustè restitens suas
perdat, & acceptas restituere teneatur:
pœna autem propriè dicta, quæ consi-
stit in proprio peculio, seu patrimonio
v. g. imminuendo, solvenda per eum,
qui fidem culpabiliter non servat, utro-
que jure nulla est. *L. Mulier 5. §. fin. Cod.
de sponsali. & c. Gemma 29. h. 1.* sive per
ipsum sponsos, sive per consanguineos
sit adjecta, ita ut probabile sit, sponsos
inducendos ad contractum matrimonij,
ob reverentiam scilicet consanguineo-
rum, & ob metum, ne consanguinei
pœnam solvere teneantur, quæ ratio,
cum non urgeat contra omnino extra-
neos, hinc ab his solvenda pœna, spon-
salibus adjecta, non reprobatur; sicuti
nec reprobatur lucrum amittendum ab
alio adjectum, si cum hoc, vel illo
non contraxerit, quia talis lucri amissio
non tam vera pœna est, per quam im-
minuitur patrimonio, quod de facto
obtinetur, quàm invitatio certum ma-
trimonium. Cur autem arrhæ licitæ
sint in contractu sponsalium, non autem
pœna propriè dicta, difficile quidem
est, disparitatem assignare, probabili-
ter tamen dicitur, quod arrhæ plerum-
que non in tanta quantitate consistant,
in qua pœnæ, & consequenter non tam
difficilis sit earum amissio, quàm pœnæ
solutio, & quod facilius illæ jam datæ
negligantur, quàm ut patrimonio de
novo imminuatur, quod fieret per solu-
tam pœnam.

QUOD sponsalia clam etiam contra-
cta, sine testibus & Patocho va-
lida sint, & per se loquendo etiam licite
ta, dictum superius, & docent com-
muniter omnes, neque enim decretum
Tridentini, clandestina matrimonia an-
nullantis, extendendum est ultra ca-
sum expressum, cum sit correctorium
juris communis, & consequenter stri-
ctæ explanationis, & quamvis prohibitio
absolutè matrimonio, etiam ea prohi-
beantur, per quæ ad matrimonium per-
veniri solet, non tamen hæc prohiben-
tur, si matrimonium tantum certo no-
do contrahendum prohibeatur; quod
tamen decenter non fiant clandestina ta-
lis sine testibus sponsalia, faciliè conce-
ditur.

Transseunt quidem de jure antiquo
Canonico hæc sponsalia, etiam clam
contracta, in matrimonium, per secu-
tam copulam carnalem, *o. veniens 15. &
o. Is qui 30. h. 1.* eo quod Ecclesia con-
sensum conjugalem in tali copula præ-
sumat ad evitandum peccatum. Ho-
die tamen in locis, ubi Tridentini con-
stitutio annullantis matrimonia clande-
stina, legitimè recepta est, non habent
locum hæc matrimonia præsumpta, ne-
que transeunt sponsalia in matrimonium
per solam talem carnalem copulam.

☞(o)5☞

☞* *5☞

Nnn a a

§. VI.

§. VI.

De impedimento publicæ honestatis, proveniente ex sponsalibus de futuro.

Impedimentum publicæ honestatis est quædam quasi affinitas, aut propinquitatis jure Ecclesiastico introducta, proveniens ex sponsalibus de futuro: ob publicans morum honestatem, hac scilicet exigente, ne cum consanguineis matrimonium contrahere possit, qui cum aliqua ex consanguineis sponsalia jam contraxerat, ita ut hoc publicæ honestatis impedimentum etiam ille contrahat, qui major septennio cum puella proximâ septennio, in qua malitia supplet ætatem, sponsalia de futuro contrahit. *c. 7. n. 3. h. t.* hoc autem impedimentum publicæ honestatis de jure antiquo quidem Decretalium ad quartum usque gradum se extendebat, & oriebatur non tantum ex sponsalibus validis, sed etiam invalidis, modò non invalida fuerint ex defectu consensus, & pura illa fuerint, ac certa, cum determinata persona; vel si conditionalia fuerint, fuerit tamen conditio jam impleta. *c. Ex sponsalibus unico h. t. in 6.* per Concil. tamen Trident. *sess. 24. c. 3. de reformat.* multa correctâ fuerunt, ita ut hodie hoc impedimentum non oriatur, nisi ex sponsalibus validis, & non extendatur ultra primum gradum consanguinitatis, tam in linea rectâ; quam laterali; ne nimium scilicet ob impedimenta dirimentia, restringatur matrimoniorum valor.

SECTIO II.

De dissolutione sponsalium.

§. I.

Ob quas causas dissolvi possunt sponsalia de futuro?

Primò dissolvi possunt sponsalia per liberum mutuo, & libero consentium consentu, per quæ etiam in aliqua nascitur, per eadem etiam (inter paribus) dissolvitur *cap. 1. de reg. juris* quamvis juramento firmata sint sponsalia talia, juramentum etiam promissorium, appositum contra hæc, quam accessorium, sequitur etiam naturam & conditiones *c. quædam de iur. de jure jurand.* Secundò solvi possunt sponsalia lapsu temporis ad matrimonium contrahendum præfixi. *c. 1. h. t.* Si tamen ad finiendam obligationem tempus præfixum sit, quo in casu illi liberè resilire potest à talibus sponsalibus, per quem non stetit, quædam matrimonium intra præfixum tempus contraheretur, uti colligitur ex *c. 1. 22. h. t.* Tertio solvuntur sponsalia discessum in longinquas terras *cap. 1. g. sine licentia sponsæ, vel longam illius absentiam, ita ut nulla spes sit breviter redituri, c. De illis s. h. t. cò quodlibet discedens videatur renuntiare sponsalibus; quòd si tamen in propinquo haberet, monendus, & requirendus ad reditu videretur, prout etiam expectari deberet, si negotiorum tantum casus*